

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . 2-50 ар. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поштове число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вареш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Руславних псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові по два крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Літдога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані відлі від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надіслам» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Пляни правительства.

Краєві сойми хоче правительство закрити 4. мая, почім скликано би чешко-німецку мирову конференцію, перервану 22. марта. Предметом конференційних переговорів були би народні школи для національних меншостей і урядовий язык для державних властей в Чехії. Наколи би в послідній справі прийшло до порозуміння, то правительство предлосило би дотичний проєкт закона державній радї. Се дало би Чехам поруку о ширости намірів правительства і они могли би відступити від наміреної в парламєнті обструкції. Державна рада зібралась би 10. мая, а 14. мая відкрито би в Пешті засіданє делегаций. 15. мая представились би члени делегаций цісарєви. Перше засіданє посольської палати опроваджено би в спокою, позаяк на дневнім порядку стояла би лише новєля промислова, над кстрою дебатсвано єже в марти. Відтак в часї делегацийних засідань продовжались би мироті конференції, а і поодинокі парламентарні комісії могли би підготовити дальший материял до обрад. Презесом делегаций австрийских мав би стати або пос. Яворский, або бар. Дінавлї, заступником гр. Фетер фон дер Ліліє.

Наради в державній радї обмежились би головно на дві справи, іменно: бюджетову провізорію на другий піврік і інвестиційні предложєня правительства з кредитом 500 мільонів корон. Крім того вибрала би державна рада нову квотову депутацию. Наколи би квотова депутация не довела до бажаного порозуміння, то високість квоти означив би цісар і на другий піврік. Наколи би парламент показав ся неактивним і не схотїв ухвалити бюджетової провізорії, то правительство мусїло би закрити сєсию і взяти ся опять за § 14. Наколи би однакож мала початись чєска обструкція, то цісар жертвував би скорше парламент, ніж теперішній кабінет. В такім случаю розвязано би парламент по засіданях делегаций.

Сей плян правительства на найблизшу будучність мав др. Кербер подати до відомости Чехів і чєских Німців. В тій цілі і виїхав міністер др. Резек опять до Праги.

Жаданя правительства досить скромні і ми радо повитали би активний парламент. Тількож чи приєднає др. Кербер Чехів і чи з'уміє він окроїти надмірні претенсії Німців?

На се питанє відповімо устами д-ра Пацака. Сей визначний чєский політик каже в своїм «Kutnehorsk-ім Listk-у» таке: «Вина, що Чехи і Німці чим-раз дальше розходять ся з собою, лежить в д-рі Кербері. Теперішній президент кабінету не має ніякої ініціативи, тому і нема виглядів на порозумінє. Енергічне правительство могло єже давно поладнати чешко-німецке питанє. Др. Кербер не спосібний до сєго діла. Він намірив языкову чєску справу предложити парламєнтови. Се не лише непевна дорога, але і для Чехів небезпечна. Чехи не узнають в тій справі державної ради компетентною. Се був би і небезпечний преюдикат на будучє. Наколи др. Кербер інакше не надумає ся, то тепері-

шна сєсия державної ради почне ся під окликом: проти Кербера! Чехи не виноваті. Їх визвано до бою».

Що др. Кербер рад би чешко-німецку языкову справу зробити предметом ухвали державної ради, се виходить з передової статї офіційного «Fremdenblatt-у» з 15. цвітня. Сей орган вмовляє в Чехів і Німців, що з теперішньої ситуації нема друго виходу, як щоби парламент ухвалив чєску урядову мову для чєских областей. Чехи — каже Fremdenblatt — домагають ся сєго, а Німці сєму modus procedendi не противлять ся.

О скілько нам звісно, то Чехи пристали би на се, щоби державна рада поладнала сю справу, але під услівєм, що правительство враз з чєским питанєм звяже языкову рівноправність і других австрийских народів. Державна рада була би компетентною до порішеня національного питаня в цілій Долитавщинї, окреме порішенє чешко-німецкого питаня належить до компетенції не державної ради, а чєского сойму. Така ухвала запала впрочім на зборах чєских послів в Праї в січни с. р. і в тім дусї зложив др. Енгель в мировій конференції 5. лютого заяву, кажучи: «Не можемо не висказати свого перєсвідченя, що почата акция примирєня лише тоді зможе увінчати ся успіхом, наколи правительство рівночасно поладнає языкову справу на Шлеску, як і в других коронних краях омішанім населєню».

До питаня про галицко-руську літературу.

(З привітти статї проф. Т. Д. Фльориньского).

Відповідь проф. Володимира Антоновича.

(Конець).

Нема нічого меньше бажаного в науковій полеміці, як зводити річ на особисті справи; з великим жалем і лише примушений поміченими в статї проф. Фльориньского вказівками, я вважав конєчним дати више виложені поясєня. Ще бильше різку виходку в обсяг особистих відносин зробив автор з причини діяльності проф. Грушевского. Тут подав він коротко єго біографію, відтак відомости про єго енергію, підприємчивість, велику наукову продуктивність, і всі ті прикмети почтає єму як вину, тому лише, що єго погляди на розвиток галицкої літератури не згідні з поглядами проф. Фльориньского. Автор уперто впевняє, що позаяк проф. Грушевский, російський підданий, магістер і бувший стипендієт кїївского університету, отже повинен був читати лекції і писати наукові розвідки «общеруским языком», а коли він сєго не робить, то винно того «якіє невідомі і темні сили». На нашу думку все те обжалованє против проф. Грушевского є дійсно «невідомим і темним». Бувши стипендієтом і магістрантом кїївского університету, д. Грушевский виправдав довіре факультету, видавши дві обємисті праці в російській мові: «Очеркь історіи кїївской землі» і «Барское староство» і бильш десятки дрібних історичних розвідок; відтак виїхавши до Львова, він повинен був викладати в тій мові, в якій після місцевих законів виклади мають відбувати ся, колиж в

своїй науковій і літературній діяльності він став на сторону народовців, то се стало ся на нашу думку не з мутного жерела «темних сил» а з тверезого погляду на потреби і змаганя місцевого житя. Тому нам видає ся злишним жалкованє дроф. Фльориньского на то, що він як член історично-філологічного відлїу університету св. Володимира, «дізнав чувства душевного горя і обиди» від характеру діяльності проф. Грушевского. Позволю собі замітити, що я не меньше проф. Фльориньского дорожу чєстїю і університету св. Володимира і єго історично-філологічного відлїу, з якими я звязаний і вихованєм і тридцятилітною службовою діяльністю і тим не меньше розходжу ся з ним діаметрально в поглядах на діяльність проф. Грушевского. Одним з мотивів гордості нашого факультету я вважаю ті події, що єго вихованці несуть світло науки в славянські землі, як н. пр. д. П. Стретькович в Білгороді і д. Третяк в Кракові Колиж таке становище у Львові заняв д. Грушевский і виявляє на своїй посадї потрібну енергію і працюватість, то в такім случаю приготувивший єго факультет може лише радувати ся, а не жалкувати задля спеціальних філологічних зглядів.

Наколи лишимо на боці дрібниці і особисті відносини і глянемо на загальне поставленє питаня про допущєнє галицко-руського языка на археологічнім зїзді, то для нас стає незрозумілою аргументация проф. Фльориньского: він щиро переконаний про абсолютну правду свого погляду, о чім ми не сумніваємо ся, але нам здаєть ся, що всяке щирє переконанє змагає до можливо широкого явного обговорєня своїх тез, а не до позбавленя права голосу своїх противників. Наколи автор дійсно глибоко переконаний о своїх тезах, то на нашу думку він повинен би змагати до допущєня галицко-руського на єго думку, штучного і ефемеричного языка до явної розправи і засоромити єго змаганя науковими доказами і аргументами; тоді і непорозумінє було би рішенє скорше і правда була би привєрнена торжественійше. Всє же способи звернені до позбавленя голосу своїх противників, неперечно лишають в єсуєпільности вражінє сумніву в силу аргументів заперечуючої сторони. Дармо, принукаємо, покликуює ся проф. Фльориньский на небезпечність пропаганди, на важнє ніби то значінє санкції і офіційального признаня російским ученим сьвітом небажаного для него языка. Мабуть пропаганда публично доказаної нестійности нікого не приманить, а санкция або признанє не можуть спасти очевидно штучного напрям зовсім так само, як недопущєнє і перепони не можуть задержати дійсного житєвого розвитку.

Раз зійшовши з поля наукового оцінюваня свірного питаня на ховзку дорогу адміністративних розпорядків, допустивши в своїй статї епітети, які читаюча публика привикла подибати в значінно ненауковім (пропагандв, сепаратисти, темні сили), проф. Фльориньский неминучо мусїв викликати ті немилі на єго адресу епітети, на які він жалувє ся в своїй статї. Замітимо від себе, що люди, які знають проф. Фльориньского, мусять признати єї епітети не лише пересадними, але й несправедливими. Ми з свого боку могли би зробити докор авторови лише з непотрібної пристрасти в оцінюваню наукового питаня, яка часом спонукувала єго держати ся не дуже точно границь наукової полеміки і робити виходки в обсяг чужої науки.

Річ пос. Вахнянина

при справі примусового обезпечення від огню.
(Виглошена в соймі 11. цвітня).

Високий Сойме!

По моїй думці без потреби вдала ся адміністраційна комісія в мерітум річи, сказавши, в який спосіб належало би на будуче устроїти примусове обезпечення від огню і дотичні інституції. Кажу: без потреби, бо — як бачимо — викликало єї справозданє з сеї (лівої) сторони рекримінації, а без потреби і для того, позаяк ся справа не належить в цілости до компетенції сойму, а передовсім до компетенції державної ради.

Як справа зложить ся? — сего тепер не можемо знати. Наколи адміністраційна комісія вже конче хотїла виявити свою гадку про асекураційний примус і асекураційні інституції, то хиба в тім напрямі, щоби сказати, що на случай заведення асекураційного примусу від огню ми єсьмо за украєвленєм, а не за удержавненєм асекураційних інституцій. На тім могла адміністраційна комісія покінчити своє справозданє. В сій формі, як нам предложено, справозданя і внесєнь комісії прийняти не можемо, бо они преюдикують справу. Ми будемо проте за тим, щоби се справозданє звернути комісії для інакшого умотивованя і поставленя загальніших внесєнь, а не таких преюдикатів.

Але з другої сторони непотрібно іритують ся і деякі наші товариші. Мені здає ся, що час на іритацію буде тоді, коли будемо мати тут на столі проєкт закона о примусовім обезпеченю від огню. (Пос. Стояловский перебиває: «Ми від 30 літ іритуємо ся»). Піднесено тут заміт, що кравий сойм порушив сю справу «меред трицять літами, а не довів єї до кінця. На се замічу, що ся справа була кілька разів предметом дебат в державній радї і в других соймах, а мимо того не видала ніякого результату.

В 1897 році підніє єї бувший міністер торговлі, гр. Вурмбранд і виробив навіть проєкт закона о примусовій асекурації огневій. Справу передано комісії, з комісії вийшов скодифікований проєкт закона. Але щож? В часі розправ в парламенті виринула дуже важка юридична kwestія, іменню: що зробити на случай украєвленя чи удержавненя огневої асекурації з приватними асекураційними товариствами, котрі можуть зажадати винагороди за втрату свого монополю і даного їм привілею? Тоді і виявив теперішний президент кабінету, др. Кербер, в імени правительства переконанє, що на случай украєвленя або удержавненя огневої асекурації існуючі асекураційні товариства мусять бути винагороджені і на тім справа — розбилась. (Пос. Стояловский: «Хто боїть ся капіталістів, тому всьо тяжко!»). Се питанє було піднесене не конче в інтересі капіталістів. Треба бо знати, що маємо двоякого рода асекураційні товариства: акційні і оперті на взаїмности. Оперті на взаїмности і реасекурації товариства не виходять на визиск асекуратів. Наколи хто тут говорить о великих зисках, то най собі прочтає, приміром, справозданє товариства «Дністер». «Дністер» за сім літ свого істнованя зібрав ледви 100.000 зр. на резервовий фонд, котрий є власністю асекуратів і призначений на покритє случайних більших огневих страт. Жадних «великих» зисків не тягнуло се товариство з обезпечених, а мені здає ся, що і другі товариства, оперті на взаїмности, так само поступали, як «Дністер».

Але вертаю до річи і кажу ще раз, що адміністраційна комісія без потреби пересудила справу, а рівнож непотрібно була тут всяка іритація, бо мериторично будемо про сю справу говорити тоді, коли она стане на дневнім порядку Сойму.

Справа примусової асекурації від огню находит ся впрочім тепер на лучшій дорозі. В сій сесії парламентарній внесено приватний проєкт закона о примусовім обезпечуваню від огню, а рівночасно заявило правительство, що і оно має готовий проєкт. Наколи не буде обструкції, то в маєвій або червневій сесії можна буде сю справу порішити в парламенті, а державна рада, узглядняючи ріжнородні відносини поодиноких коронних країв, певно ухвалить лише рамовий закон, а спеціальний закон ухвалимо ми.

Що примус асекураційний конечний, на се згодить ся відай кождий. Дані статистичні по-

казують наглядно, що час завести такой примус. І так каже нам статистика, що число місцевостей, навічених пожежами, зросло; бо коли в 1875 р. таких місцевостей було 1.400, то в 1894 р. було їх вже 2.200. Дальше мали ми в 1875 р. погорівших будинків (подаю круглі цифри) 4.700, а в 1894 р. вже 7.900. Найбільше горить будинків соломою критих, бо на тих 7.900 погорівших припадає 6.600. Статистика виказує нам дальше, що пересічне відшкодованє, яке виплачують товариства асекураційні, оперуючі в нашім краю, доходить до суми 4,444.000 зр. річно. Але ще одно. Говорено тут, що асекураційні товариства взагалі виходять на визиск обезпечених. Отже, о скілько дасть ся обчислити, вносять асекураційна премія у всіх товариствах оперуючих в Австрії пересічно в році 54 мільонів зр., а відшкодованє круглих 18 мільонів. Се значить, що одна третина іде для обезпечених, а дві третини ідуть для товариств. Наколи однакж припустимо, що адміністрація сих товариств щось коштує, і що треба подбати про резервовий фонд, то думаю, що при украєвленю огневої асекурації будемо могли обнизити асекураційні премії хиба лише о тую третю третину, котра нині іде на агентів. Отже не можна робити собі надмірних надій, будьто, по украєвленю огневої асекурації, премії від будинків селянських, соломою критих, будуть могли виносити 5 крайцарів від 100 зр., як тут йно-що сказано, здає ся на те, щоби улица почувла.

Наколи закон о примусовій асекурації прийде на дневний порядок сойму, то певно не допустимо, щоби обезпечуванє від огню віддано якомусь приватному товариству, або щоби яка-ж будь кривда діялась асекуратам. Але на се будє час, коли справа стане актуальною.

Ставлю проте формальне внесєне, щоби по причині, що адміністраційна комісія увійшла в мериторичну сторону справи і пересудила евентуальні ухвали парламенту а навіть сойму, сей реферат відослати назад до комісії з тим, щоби она прийшла з новим справозданєм і відповідними внесєнями. (Як звісно, то сойм одиголосоно прийняв внесєнє пос. Вахнянина з додатком, щоби адмін. комісія прийшла перед сойм з новим рефератом ще в біжучій сесії. — Прим. Ред.)

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Замкненє рахунків «Красового Союзу кредитового», стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, за місяць марець 1900 року:

Стан довжний:	
1. Уділи	20.003 кор. — сот.
Фонд резервовий	666 " 96 "
2. Вкладки щадничі:	
Стан з 1. марця 206.385-98 к.	
вложено	21.873-76 "
винято	4.948-82 "
Стан з 31. марця	223.310 " 92 "
3. Сальдо відсотків	4.150 " 54 "
4. Спеціальна резерва	96 " 86 "
5. Непіднята дивіденда	683 " 08 "
6. Зиск з року 1899	91 " 88 "
Сума . 249.003 кор. 24 сот.	
Стан чинний:	
1. Уділені позички:	
Стан з 1. марця 167.273-28 к.	
сплачено	3.705-— "
уділено	12.500-— "
Стан з 31. марця	176.068 кор. 28 сот
2. Движимости	732 " 70 "
3. Льокації	64.159 " 99 "
4. Папери фонду резервов.	397 " 04 "
5. Кошти адміністраційні	272 " 16 "
6. Готівка в касі з 31. марця	6.075 " 67 "
7. Папери «Дністра»	800 " — "
9. Друки	457 " 40 "
Сума . . 249.033 кор. 24 сот.	
Векслі	84.691-28 к.
Скрипти	50.687-— "
Товариствам 40.690-— "	
176.068-28 к.	

Членів прибуло 5, остає проте в кінцем марця 1900 р. 279 членів з 416 декларованими уділами в сумі 20.800 кор.

Стопа процентова від вкладок $4\frac{1}{2}\%$, від позичок уділюваних з провізєю на кошта адміністрації $5\frac{1}{2}\%$ до 7% .

Стоваришенє має на складі друки для товариств кредитових і розсилає на замовленє: інвентар уділів, інвентар позичок, інвентар вкладок і замкненя місячні.

Львів, дня 4. цвітня 1899.

Дирекція.

НОВИНИ.

— При зміні кварталу просимо Вп. передплатників о відновленє передплати. При сій нагоді просимо також дотичних Вп. передплатників, що мають які-небудь залеглости о остаточне їх вирішанє. Ми зневолені оплачувати все готівкою, тому не можемо на будуче нікому уділяти кредиту, отже Адміністрація була би приневолена при дальшій триваню залеглостей висилку часопису безусловно здержати.

— Страстні псалми. У велику п'ятницю відспівав хор Бурси Ставропігійського інститута в Успенській церкві о 7. годині вечером псалми: Бортнянський: «Благообразний Йосиф» g-moll, «Скажи ми Господи» (концерт XXXII) e-moll і «Всюю прискорбна єси душе моя» (концерт XXXIII) d-moll; Галюппі: «Суди Господи обидящая мя» f-dur; Бажанський: «Двєсь ад» es-dur; Давидов: «Обновляй ся новий Єрусалиме» e-dur і «Кресту Твоєму». — В Снятині і в Скалі відеспівають міщанські хори в церквах парохіяльних страстні псалми.

— Професор др. Смаль-Стоцкий повернув вже вчєра до Черновець.

— Наш земляк Ол. Носалевич взяв на днях участь в третім концертї словінського товариства в Люблянї «Glasbena matica». В концертї випровадженє ораторню чєского композитора Двожака «Свєята Людмила». Басову сольову партію обняв в тій ораторії — як пишуть словінські дзєвники — оперовий співак Русин Ол. Носалевич з Відня і виязав ся з своєї ролі знаменито.

— Тарнівський єпископ кс. Ігнатий Лобос помер несподівано. — Така сумна вість наспіла до Львова в латиньску, великодну неділю вечером. Покійний визначав ся свєтлим прикметами характеру і брав живу участь в праці около духового добра свого народа. Бл. п. єпископ Ігнатий родив ся в Дрогобичі 1827 р. і походив з міщанської, чесної родини. Перші науки побирив в народній школі ОО. Василян в Дрогобичі, гімназію покінчив в Самборі, а філзовофічні студія в Перемишлі. Опісля вступив до тамошньої духовної семінарії. По укінченю теології став сотрудником в Стрілковицях під Самбором, а небагом префектом лат. духовної семінарії в Перемишлі і канцлером кс. еп. Монастирського. В 1873. році зістав бл. п. еп. Лобос почетним каноніком, а в пять літ пізнійше каноніком грєміяльним. Для заслуг, які поклав для католицької церкви став в 1882 р. єпископом-суфраганом перемискої лат. дієцезії, а в 1885 р. єпископом тарнівським. Дивним случаєм помер бл. п. Ігнатий в 18-літню річницю свого висвєчення на єпископа, в 73 році житя, а в 49 свєщєнства. В. с. п.!

— Крадіж 11.500 зр. В 279 ч. нашої часописи з минулого року довнесли ми, що пп. Вчелякам у Львові скрадено з вертгаймівської каси 11.500 зр. Енергічні пошукованя за злодіями показали ся тоді безуспішними. Доперва тепер впала поліція на сліди злочинців. Вчєра наспіла з Відня телеграма, що там увязнено двох столарських чєлядників, котрі брали участь в згаданій крадіжї. При них найдєно ще 600 зр., але є надія, що і решта грошій віднайде ся, бо за той час не могли они 11.000 зр. пропутати. У Львові увязнила вже поліція Йосифу Подруцку, жену Василя Подруцкого, котрий угік зі Львова. В їх мешканю переведено ревізію і найдєно готівки 290 корон і багато листів, що відносять ся до сеї крадежи.

— На гробі мужа. 12. с. м. найдєно в Чернівцях на гробі знаного протоєрея о. Сидора Мартиновича єго вдовицю неживу, а коло неї картку, в котрій жадає, щоби єї тіло зложено в трупарії, а похоронено побіч покійного. Стало ся се в сам день смерти покійного протоєрея. Вдовиця мала 58 літ і находила ся в добрих матеріяльних відносинах, проте, мабуть розпук за покійним споводувала серцевий удар чи насильну єї смерть, хоч від смерти єї пок. чоловіка минуло вже саме два роки.

— Смерть свєщєника під колесами залїзни. Чого поїзду. Із Холмщини доносять, що на стації Івангород погіб під колесами залїзничї свєщєник Корнїло Ференцевич родом з Сандєччин в Галичині. Покійний вертав з Варшави і висів на хвилю на стації Івангород. Коли поїзд мав вже рушити з місця, скорим ходом прибїг Ференцевич до дверей вагона, щоби дістати ся до середини. На нещастє двері були зачинєні; Ференцевич піткнув ся і упав під колеса. Саме в тій хвилі рушив поїзд і переїхав нещасну жертву власної неосторожності. Поїзд вправдї здержано, але Ференцевич потерпів так тяжкі рани, що по пів години страшних мук помер.

— Про Шопєна помістив L. de Fourcault в «Psy-

«chiosche Studien» цікаві ревелюції. Він каже: Ніжна, майже хороблива будова тіла Шопена вказувала кожному, що душа сего музика надмірно вражлива. До фортепяну ішов Шопен мовби змучений, сідав, пальці его механічно перебігали по клявіатурі, але в сій хвили одушевляв ся музик-поет, неначе би приворожив музикальних духів, а сам попав в якусь візію. Тоді вже лилась чужа музика з геройским покровом. Жорж Санд, французский романтик, писав про Шопена: Его твори були завжди оригінально подумані (sprontan). Він находив мисль (ідею), не шукаючи за нею. Она приходила ему сама за п'яном, або в часі проходу. Тоді спішив він домів і скоренко клав свою мисль на папір. Але відтак починала ся тяжка праця. Він писав, мазав, скорочував, змінював, переробляв, дер написане і оп'ять писав, лютив ся, навіть дер волося. Первісна тема і диспозиція чезали. Двадцять раз гармонізовав один такт, двадцять раз писав одну ноту і стержував єї. Шість тижнів, бувало, сидів над одною стороною, доки єї не виправив так, як его душа бажала. Одного вечера писав польонее. Фантазія его так оживилась, що здало ся ему, будто в комнату его вступив цілий відділ польських рицарів. Він злякав ся сам себе і утік. Свій похоронний марш скомпонував Шопен в ночи, в комнаті, в котрої куті стояв кістяк чоловіка.

— **Нетерпимість стирийских Німців** переходить вже всякі границі і обняла навіть поле штуки. По довгих короводах повело ся вкінці Словінцям в Марбургу — піше «Der Süden» — дати в своїм «Народнім Дому» словінське представлене, до чого місцева власть довгий час не хотіла дати поліційного приволенія, щоби — не дразнити Німців (!). Саля була битком набита, якніколи не буває в німецькім місцевім театрі.

— **Гориция.** Країна ся буде сего року обходити 400-літне своє сполучене з наслідственними краями Габсбургів. Торжество се відбуде ся рівночасно з обходом 70-их родин цїсаря, отже 18. серпня. Сойм горицкий, в котрім сего року вже явились словінські послы враз з своїм кардиналом Міссією, ухвалив вислати депутацію до цїсаря з просьбою, щоби цїсар зволив лично взяти участь в тім торжестві.

— **3 Варшави** надходять знов вісти про численні арештованя серед молодежи та робітників обоїх полів під закидом соціалізму. В самій Варшаві увязнено 200 робітників, між ними 60 жидів підозріних о ширене соціалізму. Крім сего заряджено численні увязненя в губернійях пйотрковській і варшавській.

— **Благородний жєбрак.** На днях помер в Парижі який-то Рїверсон, звісний широким кругам яко бідний чоловік, що на своє удержанє видавав місячно не більше над 30 франків. В хаті стояв простий стіл, одно крісло і бідна постіль. В два тижні перед смертю увязнила его поліція яко обдєртюха і злодія, бо найшла при нїм 50.000 франків в паперах. Увязненєм загриз ся Рїверсон, вибрав благу часть і представив ся туди, де нема ні поліції парискої, ні недобрих людей, що ним за жита гордили. Але перед смертю помстив ся гірко Рїверсон на сих недобрих людях. Весь свій маєток одного мільона франків записав він на шпиталі з тим додатком, щоби в кождім шпиталі був его вірний портрет в лахматю. Сим дав Рїверсон зрозуміти поколінням, що людей не треба судити з одежи, бо і під лахматєм може бити ся серце, повне благородности для — людскости.

— **Жертва московского тероризму.** З Тернополя пригадують на голосну в своїм часі справу увязненя Кондзельского з Волочиск в Росії. Кондзельский був реставратором і властителем першорядного готелю в Підволочисках. В р. 1893 одержав він одного дня телеграму від свого приятеля з Києва, щоби до него сейчас приїхав. Тимчасом сю телеграму сфінговала російська поліція, і коли Кондзельский переступив границю, сейчас его увязнено. Російська поліція впа ла до его мешканя в Підволочисках і в очах нашої поліції перевела ревізію та забрала компромітуючі папери з собою. Увязненє Кондзельского слїдувало по причині его анархістичної пропаганди, яку мав ширити в Росії. Тепер відсидів увязнений каторгу і сими днями мають его повезти на поселенє до Чита за Байкалом.

— **Оподаткована любов.** Один пастор американських методистів внав на дуже добру гадку, яким би способом приспорити костелеви більше доходів. Оподаткував він іменно кожді відвідини, які робить молодець своїй любці. В дуже короткім часі зібрало ся вже тільки грошей, що можна було купити нові органи до костела. Тепер задумав вже проворний пастор постройти новий костел і наложив нові податки на своїх молодих парохіян. І так: за вечірні відвідини любки платять мушцины по 40 сотиків; відвідини в день коштують лише 12-24 сот.; проїздка у двійку сам на сам 44 сот.; поїїлуй в присутности матери 68 сот.; осьвідчення 4 короні; означенє дня шлюбу 10 сот.; за кождий фунт цукорків жертвованих панночці платять ся 4 сотики податку. Але заведенє сеї тарифи вимагало великої маніпуляції, однак і сему зарадив пастор. Податки стягано на підставі зізнань пан-

ни, з початку за квітами, а опісля наліплюванем марок на... нагруднику сорочки. Коли зізнаня панни не згоджували ся з числом марок молодця, тоді примусово доліплювано ему марки і стягано належитість на місці. Пастор має надїю, вібрати великі гроші в сей спосіб; видко, він добре знає свої овечки.

— **Розкопи старого Вавилону.** Недавно тому викопали в Вавилоні палату короля Небукаднєзара; тепер знов розкопали східну часть якогось будинку, з котрого розвалин зробив ся був горб, знаний нині під назвою «Казр» (т. є. замок). В тім будинку відкрито сьвятиню богині Нінмах. Під верхніми плитами помоста найдемо випалені з глини таблички, на котрих суть виписані імена робітників, що робили при будові і їх платня. Крім того знайдено глиняну табличку, на котрій виписана якась пісня в сумерській мові. (Сумери, то були жителі Вавилону, заким ще в місті запанувало семітське населенє). Межи стрічками тої пісні находить ся вавилонський єї переклад, разом около 180 рядів. Дальше найшов ся валок короля Сарданапала, в котрім той подає до відомості, що то він відбував на ново сьвятиню богині Нінмах. В румовищу з кріпостних мурів найдемо написи Набукаднєзера, якого нема в найдених доси написах того короля. Але найцікавіша річ, що найдемо красно вироблену грамоту установленя єрея божка Небо в Борзиппі, походячу ще з осьмого столітя пер. Хр., а котрій тепер буде близько 2700 літ. Навись та, котра очевидно мусіла бути пририта в сьвятині, кінчить ся таким прастарим проклятем: «Хто би сю камінну таблицю розбив каменем, спалив в огню, запорнав в поросі, кинув у воду, заніс до темної хати, де би єї не було видко, або хто би виписанє імя витер, а своє виписав, того потомків нехай боги бють, кілько їх на сій таблиці находить ся». (А на таблиці є багато дуже гарно і делікатно вироблених всїляких божків). Таблицю сю уміщено тепер в берлінськїм музею, отже в ясній хаті, де єї буде видко і здає ся, що вавилонські боги не покорають тих, що єї з над Евфрату аж над Спурею завезли.

— **Средство на зріст дїтий.** Віденський Extra-blatt доносить з Парижа, що шеф тамошної лабораторії медичної, Шпрінгер, мав винайти средство, щоби діти скорше росли. Іменно діти мають пити розчин, який одержує ся з трох літрів води, до котрої додає ся по три лижки пшениці, вівса і ячменю(!).

— **Ціна одного поцілуя.** Один англійский статистик обчислив на підставі судових засудів, що поцілуї вдвоичок коштують найдорозше. І так, одного мушцину в Чикаго засуджено недавно на 40 марок кару за се, що поцілував молоду вдову. Така сама доля стрінула одного Голяндця. Найбільшу кару, бо аж 100 марок, заплатив якийсь Люгдунчик за се, що поцілував гарну вдовичку, котра була у него занята при машині до писаня. Однак ніхто би не подумав, що можна заплатити кару за поцілованє своєї власної жінки, а прецінь таке лучило ся одному візникови в Парижі. Сарака заплатив 25 франків кару за прилюдне поцілованє своєї сурруги в реставрації. Тож цілуйте свої жінки в дома, або зробіть прогульку до стану Георгії в Сполучених Державах північної Америки, де публично цілувати жєнщини не є зборонено. В Европі є лиш один край, де не карають за публично цілованє, але лише... дівчат. Сим краєм є Голяндія.

— **Поліція на парискій виставі.** Сподіваний зїзд чужинців на сегорічну виставу в Парижі привневолив французьке правительство, що оно значно побільшило міську поліцію. Часть єї має відбувати сторожу на самій виставі, а решта в місті. Цілий простор вистави поділено на чотири округи, а кождим завідує один поліційний комісар і его помічник. Кождому з них приділено відповідне число поліцаїв і агєнтів. Самих агєнтів має бути до 600, а в разі приїзду яког чужого монарха буде повнати поліційну службу подвоєне число агєнтів.

— **Дрібні вісти.** Княгиня Марія Елисавета Віртенберска померла в Мерані. — В Будапешті на вчєрашнім засіданю краєвого кєнґресу соціальных демократів прийшло до бійки між интернаціоналістами а опозицією. Поліція помирила противників. — З Парижа доносять, що якісь невислїджені злочинці обікрали костел в Обєрвілє, а опісля підналили его в кількох місцях. Підчас гашєня пожежи відієс тяжкі попарєня один з огневих сторожів. — Бюро Райтера доносить, що коло Перін розбив ся вітрильний корабель австрійский «Талья», причім ціла залага з виїмкою трєх осіб пожила смерти. Від смерти спасєл ся гр. Фєстетіч і два моряки, котрих забрав англійский пароход і відвіз до Суєзу. — Мільярд мінут від початку християнської ери минає з днем 30. цвєтня о годині 10, мінут 40 перед полуднем в 1902 році.

Телеґрами.

Прага, 17. цвєтня. Вчєра загостив сюди міністер др. Резек (диви передову статю).

Петербург, 17. цвєтня. Шеф кредитової канцелярії в міністерстві скарбу, Малішевский, спросив вчєра до себе директорів більших кредитових інституцій і в імени міністра скарбу запоручив їм урядово, що всякі слухи про невідрадний стан кредитових інституцій в Росії безпідставні.

Бруксєля, 17. цвєтня. Тут увязнено спільника Сіпіда, капелюшника Пєвхота. Розправа проти Сіпіда і товаришів нападу на кн. Уельского відбуде ся в першій половині червня.

Рим, 17. цвєтня. Папа прийняв оноді на аудієнції гр. Франціска Туна (був. президента кабінету) і численних путників з Хорвації. Папа виглядає дуже добре. — На торжество повнолітности наслідника німецького престолу виїде до Берлина хтось з членів королівської родини.

Білгород, 17. цвєтня. Вчєра обходжено в цілім краю річницю проклямованя через Мілоша Обреновича повстаня в Такові. Короля Александра і Міляна витав варід з одушевленєм при вїзді до собора в Білгороді. Місто було вчєром осьвітленє, а дневники розписали ся широко про заслуги, які поклали Обреновичи коло освободженя і двигненя Сєрбії. — Сподівана амнєстия засуджених радикалів не наступила.

Париж, 17. цвєтня. В неділю відкрито виставу для публіки. При хороших верємю зяягли Парижани виставу дуже громадно. Посіщено іменно павільони чужих держав. Генєральний комісар виставовий Австрії Екснер заявив, що відділ австрійский готовий з виїмкою санітарної секції. Любе одержав багато поздоровних письм від європейских монархів.

Льондон, 17. цвєтня. Від довшого часу (7. цвєтня) сконцентрувала ся вся воєнна акция коло Венєнер (на полудневім сході від Блємфонтєну). Тут — як звісно — замкнули Боєри значний англійский відділ. Робєртє вислав поміч своїм, але і боєрский генєрал Дєвет стягнув помічні сили. Обі сторони борють ся завзято. Бюро Райтера доносить під днем 13. цвєтня, що в 4-днєвій битві під Венєнер втратили Англичани 18 людей, а ранених є 131. «Times» доносить з Блємфонтєну, що значний відділ Боєрів спішить в поміч Дєветови і таборує під Дєвєсдорфом. В сих днях надїють ся рішучого бою. З Прєторії вістать рівночасно, що бій під Венєнер продовжує ся без перєрви. Боєри забрали Англичанам багато коний, мулів і худоби. Генєрал Фронєман побідив англійский відділ, що утік відтак в напрямі до Вольєрпорт. З Брандфорту, де на днях пробував сам Кріґєр (місцевість положєна на 10 кілометрів на північ від Блємфонтєну), доносять під днем 13-го цвєтня, що команданти Петрус і Дєвет почали бій з англійскими війсками, висланими з Блємфонтєну в поміч Венєнерови.

Наука, штука, література.

Із глєбини возвах. Печатана рукопись. Пєремєшль, з друкарні М. Джуліньского 1900. Дістати можна в Стєвропигійській книгарні і Тов. ім. Шевченка по ціні 3 корон за екземпляр, оправлений в шкіру і з золоченими берегами. Є се молитвослов одітий в шату поезії. Після молитов повєсєднєвних ідуть «ранні молитви», «вечірні молитви» і літурґія св. Йоанна Златоустого. Відтак «Псалми покаянія» перевєдені на народну мову, уложєну в ритм ориґіналу. Між «молитвами на всякі потреби» є правдиві перлини поезії. Так само і «молитви за вітчизну» визначають ся горячим чутєм та поєтичним иолєтом. Після «вечірних псалмів» заміщені «Науки», як «Нагорна проповідь», «Люби ближнього» і др., а наконєць «Образки» на реліґійнім тлі. Цілий молитвослов представляє ся як жємчуг найціннїйших поезий. Між ними є кілько перекладів з польского: Семінського («Мати і син»), Уєйского («Стови соли»), Міцкєвича («Вечірня молитва») та декяї мотиви, перєненяті з прозових молитов кє. Кароля Антонєвича. Решта поезий є ориґінальні та визначають ся цвєтістєстєю мови і глєбоким, реліґійним чутєм. Сей молитвослов повинєн находити ся в кождій рускій хаті. Він стане цінним дарунком для інтєліґєнтних вірних та заразом і не малим причинком нашої поєтичної літератури. На доказ сего позволимо собі навести кілько з сих поезий в малім фєйлєтоні.

Молитва покаяня.

Кличу Тебе
з долини смутку-горя,
серця плачем
кровавим кличу: Боже!
Як моряки
розбиті серед моря,
як путники
в ночі на роздоріжжі,
з духа глибин
на небо променисте
серця плачем
кровавим кличу: Боже,
Спасе, Христе!

Серце, дарма
що кров у нїм холодна
після всіх земних
жарів, беть ся нині
тільки для Тебе:
так лелея водна
пнеть ся до сонця,
хоч в багні корінь;
верне до сонця,
лячко все сріблясте.
Тільки для Тебе
серце беть ся нині,
Спасе, Христе!

Всіх землі втїх
любити вже не сила.
Ти один смуток
проясниш безмірний.
То-ж як той птах,
що надломив вже крила,
до Твоїх ніг
мій дух паде покїрний,
на Тебе верне
око з болю мглисте.
Ти один смуток
проясниш безмірний
Спасе, Христе!

До Твоїх ніг
уста приложу хорі,
погляду Твого
мир мене огорне.
Дух мій втопив ся, —
рвавсь над яснї зорі,
і даром — все
в багно спадав лиш чорне.
Блудів его
манило сьвітло мглисте.
Погляду Твого
мир мене огорне,
Спасе, Христе!

Держусь Тебе
тремтячими руками:
вибав мене
із пропастей все мглистих!
Порох-земля,
і порошок я таксама.
Та не скинь з шат
мене своїх сріблїстих!
Серце в нутро
моє вложивши чисте,
вибав мене
із пропастей все мглистих,
Спасе, Христе!

Молитва за подругу житнї.

Отче вселенної,
що всемогучою
став єси жерелом
житнї блаженної;
Ти, що премудрою
і всевідучою
в собі вмїстив єси
щастє вселенної, —
Ти моїх радощів
жерело знаючи,
даш єму вдарити
струями сильними.

На Твою ласку я
все уповаючи,
днесь Тебе просьбами
прошу умильними:
обдарував мене
сам Ти єдиною
житнї подругою,
житнї порадою, —
тож заопїкуй ся
днем і годиною
Твого вєтва тепер,
стань їй відрадою.
Будь їй гомїчником
і просьвітителем.
Дай їй товаришок
повних прихильности,
для яких став єси
сам покровителем,
щоб від нх вчила ся
чємности, пильности.
І після юности
красної, шасної,
наче весняної
днїви погідної,
дай доступити їй
старости ясної,
мира душевного,
мисли свобідної.
Скоро-ж ковець прийде
тревку дочасного,
чи за дня ясного, —
чи часу темного, —
Ти пошли ангела
Свого прекрасного
по неповинного
ангела земного!

Молитва до Пречистої.
(За вітчину).

Обдерті в цвїту
всякої надї,

до Тебе всі
звертаємось, Пречиста:
дай, щоб заблїсла
в нас зїниця мглиста;
щоб нам слеза
не зрошувала ві!

Диви ся, Мати,
в крайнїй час потреби
з низин до Тебе
простягаєм руки:
збав нашї душі
від скорбот і муки;
з слїз наших
сьвітїть ся любов для Тебе!
Навколїпках
Тебе благаєм, Мати;
по імени
Тебе зовем, Марїє,
єдина житнї
нашої надїє:
днесь мї від Тебе
ждем лиш благодати!

Як очі путника
серед пустинї
лиш за оазою
зорять без вїшну,
так ми до Тебе
просьбу шлем єдину!
будь поміч наша
у важкїй годинї!

Дай єднїсть нам —
а ми здобудем сили;
дай нам провід —
а ми при цїлі станем.
Під омофором
Твоїм злототканим
в славі Русь встане
як Лазар з могили!

**ПЛАШІВСКА
парова фабрика
дахівок і цегол**

Стоваришенє зарєєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцовані — системи вінербергської
— барви червокої або чорної;
рурки дренаві різної величини.

**Доставу дахівок обїймає для виго-
ди П. Т. разом з критем.**

Цївники і прїбки висилає даром.

Упрашає о численні замовленя

8—20

Заряд.

**Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕРЬ“**

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта
адміністраційні, властвителям ґрунтів і господарств до 500
корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабу-
ляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм
місці, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не
посїдаючи реальности, мусять крім поруки двох ручи-
телїв предсжити єще полїєу житєву; обезпечитись можна
через „Дністерь“ в Товариствї взаїмних обезпечень в Кра-
кові після всяких можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від
членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський виносить 50 кор., списове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член
обезпечений в „Дністерь“.

Інформації удїляє Дирекція листовно або агенти Товариства
взаїмних обезпечень „Дністерь“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

**Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕРЬ“**

перше і єдинокє руске Товариство асекураційне,
припорученє Всч. Духовеньству і всім вірним
Впрєосв. Митрол. і Прєосв. Єп. **Ординариатам** всіх
трех єпархїй, обезпечає будинки, урядженє дома-
шнє, скот, господарскї знаряди, збїже в зернї і со-
ломї, єїно в стогах і будинках против шкїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го груд-
ня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ ємеритальний	18.166	60	

Тарифи „Дністра“ дуже умїркованї, услїва
обезпечень користнї, а шкоди лїквідують ся без-
проволочно. До кївця 1899 року вивосили випла-
ченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси „Дністра“
приймає Банк красвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дні-
стерь“ в Товариствї взаїмних обезпечень
в Кракові, котре дає найкористнїшї услїва,
представляє своїми фондами найбільшу гва-
ранцію і видає полїси і квїти в рускїм
язицї.

Зголошеня о удїленє агєнцій в окрєстностях де не-
ма близько агєнтів „Дністра“, приймає ся.
„Дністерь“ виплатив агєнтам по кєнець 1899 р.
провїзї 216.714 корон.

Львів, ринок ч 10. (дім „Просьвіти“)

Важне для всіх!
На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищенї
як також мужєску, дамску і діточу обуву.

Чоботи для духовеньства по як найприступнїшїх цїнах.

З провінцій вистанє старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.